
Internationale Kommission zum Schutz des Rheins
Commission Internationale pour la Protection du Rhin
Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn

Uitleg bij de opbouw en de inhoud van de figuur

In de figuur wordt een beeld gegeven van het aantal getelde, stroomopwaarts trekkende zalmen op een selectie van locaties in het Rijnstroomgebied, zowel in de hoofdstroom van de Rijn als in de zijrivieren.

Voor publicaties vanaf 2021 is deze nieuwe weergave gekozen om de afgebeelde gegevens beter **vergelijkbaar** te maken en te voorkomen dat het optellen van de gegevens van meerdere telstations tot verkeerde interpretaties leidt.

Bij de selectie is erop gelet dat er gegevens van **verschillende Rijntrajecten** worden weergegeven (Rijndelta, Duitse Nederrijn, Middenrijn, Duits-Franse Bovenrijn en Hoogrijn). De registratiemethodes kunnen verschillen per Rijntraject en variëren in de tijd. Zo mogelijk wordt er gebruik gemaakt van gegevens van telstations aan vispassages, zoals het geval is bij Kembs (oude loop van de Rijn), Straatsburg/Doernel (Ill), Gamsheim (Rijn), Iffezheim (Rijn), Koblenz (Moezel) en Buisdorf (Sieg).

Voor de **Rijndelta**, waar geen telstations zijn, is de figuur gebaseerd op gegevens van controlebevissingen op verschillende plekken in de rivier. Aangezien de Middenrijn en de Duitse Nederrijn vrij afstromen, zijn er hier geen vispassages; controlestations bevinden zich slechts in een klein aantal zijrivieren. Daarom kan het aantal zalmen dat in telstations op de Duits-Franse Bovenrijn wordt waargenomen groter zijn dan het aantal vissen dat in benedenstrooms gelegen Rijntrajecten wordt geteld.

De meeste geselecteerde **telstations** (bijvoorbeeld op de Duits-Franse Bovenrijn) zijn gegarandeerd langdurig in gebruik. Met de locatie Straatsburg/Doernel is er echter ook een nieuw station opgenomen dat in 2021 in gebruik is genomen, omdat dit station goede informatie levert voor het Illsysteem en de zijrivieren uit de Vogezes. In Iffezheim was de werking van de vispassage van april 2009 tot en met oktober 2013, in het jaar 2018 en vanaf 2022 beperkt. Voor de telstations in de Duits-Franse Bovenrijn en de tellingen in de Rijndelta zijn belangrijke **mijlpalen**, zoals de opening van vispassages en de opening van het Haringvliet, als een lijn met het jaartal in kwestie weergegeven in de figuur.

Als gevolg van de ontbrekende vispassages aan de stuwen in Rhinau, Marckolsheim en Vogelgrün zijn de Duits-Franse **Bovenrijn** bovenstrooms van Rhinau en de **Hoogrijn** niet bereikbaar voor langeafstandstrekvisserij die vanuit de Noordzee stroomopwaarts trekken. De sporadisch getelde terugkeerders in Kembs en de Hoogrijn hebben deze riviertrajecten via de schutsluizen bereikt.

De cijfers in de figuur geven het aantal zalmen weer dat in **telstations** of door middel van selectieve **controlebevissingen** is geregistreerd. De mogelijkheid bestaat dat afzonderlijke zalmen weliswaar de Rijn optrekken, maar aan geen enkel telstation worden opgepikt (bijvoorbeeld een zalm die vanuit de Noordzee de Ahr intrekt en bij de controlebevissing in de Rijndelta niet is geteld). Ook kan dezelfde vis meermaals worden geteld (bijvoorbeeld bij controlebevissingen). Toevallige vondsten worden niet weergegeven. Er zijn op dit moment nog geen gegevens afgebeeld in de figuur van het station in de **Hoogrijn**, omdat er voorsnog geen monitoringssysteem is. De gegevens zullen in de toekomst, na de start van de monitoring, worden aangevuld.

In 2018 en 2019 maakte het lang aanhoudende **laagwater** het zalmen erg moeilijk om van de Rijn naar de zijrivieren te migreren. In 2020 zijn er in de Duits-Franse Bovenrijn

relatief veel teruggekeerde zalmen geteld (met een record in Gamsheim), maar in de zijrivieren aan de Middenrijn en de Duitse Nederrijn maar een paar. De afvoer was in de zomer en de herfst van 2020 relatief laag, net als de jaren daarvoor. Daardoor werd het voor zalmen uit de Ätranstam, die vooral in de tweede helft van het jaar migreren, moeilijker om stroomopwaarts te trekken. Dit gold niet voor zalmen uit de Allierstam in de Duits-Franse Bovenrijn, die tijdens de eerste helft van het jaar stroomopwaarts trekken.

Het welslagen van het **herintroductieprogramma voor de zalm in de Rijn** is afhankelijk van tal van factoren, waaronder het behoud en de verbetering van geschikte leefgebieden, ecologische passeerbaarheid, afvoerregime, waterkwaliteit en -temperatuur, predatoren, ziektes, factoren in de oceaan, visserij (op de Noordzee) en uitzetprogramma's. De ICBR houdt zich bezig met de meetresultaten en de mogelijke interpretaties die hieruit voortvloeien, en controleert de voortgang van de programma's voor de herintroductie van de zalm in het Rijnstroomgebied.

De zalm staat als doelsoort symbool voor het algemene duurzame herstel van de Rijn. Van maatregelen voor het herstel van de ecologische passeerbaarheid profiteren ook andere vissen en levensgemeenschappen.